

Goigs de Nostra Senyora de Bellvitja, venerada en lo terme de Hospitalet, bisbat de Barcelona

L'Hospitalet de Llobregat

Ubicació

Comarca: Barcelonès
Lloc/Adreça: Ermita de Bellvitge

Coordenades:

Latitud: 41.34743
Longitud: 2.10979
UTM Est (X): 425526
UTM Nord (Y): 4577708

Classificació

Número de fitxa 08101 - 411
Àmbit: Patrimoni immaterial
Tipologia Música i dansa
Estil / època: Modern Contemporani
Segle XVII-XX
Autoria de l'element: Lletra: Francesc d'Asís Mercé; Música: Anna Maria Albors i Asins; dibuix: Rafael rosés Rivadàvia
Estat de conservació Bo
Notes de conservació: publicat
Protecció Inexistent
Accés Obert
Ús actual: Religios
Titularitat Pública
Autoria de la fitxa Jordi Montlló Bolart
Data de registre de la fitxa: dt., 23/01/2018 - 01:00

Descripció

Goig a llaor de la Mare de Déu de Bellvitge. Venerada a la seva ermita en el terme d'Hospitalet de Llobegat, que diuen:

Des de l'ermita de Bellvitge, / entre rosers, pollancs i pins, / guieu tothora els nostres passos, / Reina i Senyora dels camins./

Si el llobregat us duu el missatge / dels espadats del Pirineu / talment llaçada d'homenatge / que es desplegués al vostre peu, / i us duu l'aroma d'espígol / de ginestells i romanins, / salvaguardeu la nostra terra, / Reina i Senyora dels camins. /

Si el mar sentiü pregar tothora / amb son oneig adelerat; / si el fonollar creix a la vora / i d'un farell veieu l'esclat; / si fins a Vós vénen els aires / de les sirenes i els dofins, / sigueu l'estel qui naveguen, Reina i Senyora dels camins. /

Si Sant Ramon i Collcerola, / Sant Pere Màrtir, Montjuïc, / guarden la vostra esglesiola / com sentinelles sens fatic, / i cap al tard per Vós s'enjoien / d'or, d'ametistes i robins, / salveu l'encís d'aquest paisatge, Reina i Senyora dels camins. /

Si pel redl de vostra estada / fent infinits els horitzons / van en corrua atrafegada / trens, automòbils i avions; / si comiats i benvingudes / són el tribut dels pelegrins, / vetlleu l'atzar dels qui viatgen, / Reina i Senyora dels camins/

Si un pageset, que s'endevina / d'escaient gest, us va trobar, / i fervorosa la Marina / en aquest temple us allotjà; / si els aiguamolls es feren fèrtils, / i encara avui són com jardins, / feu abundoses les collites, Reina i Senyora dels camins./

Si Hospitalet viu la febrada / d'un orgiàstic creixement / i va estenent-se – com riuada que tot ho esborra indiferent, / sigueu-nos nucli que agermana, / acomboieu nostres destins / i protegiu la nostra raça, / Reina i Senyora dels camins./

Si en el perdó sou generosa / i conhorteu qui a Vós acut; / si vostra mà miraculosa / la benaurança sempre ha dut / i, això no obstant, la vostra ermita / van derrocar cruels instituts, / toqueu el cor dels qui us obliden, / Reina i Senyora dels camins./

Si enmig d'un món que es desgavella / ens manteniu el cor serè, / i fa mil anys que sou l'estrella / que ens va arborant l'íntima fe, / feu que en l'esforç de refer el temple / no sovintegin els mesquins, / Oh!, beneïu els que us honoren, / Reina i Senyora dels camins.

[partitura musicada amb l'estrofa]

V.: Ora pro nobis, sancta Dei Genitrix. / R.: Ut digni efficiamur promissionibus Christi./

OREMUS. / Concede nos famulos tuos, quaesumus, Domine Deus, perpetua mentis et corporis sanitate gaudere, et gloriosa beatae Mariae semper Virginis interveccione a praesenti liberari tristitia, et aeterna perfrui laetitia. Per Christum Dominum nostrum. / R.: Amen./

Lletra: Francesc d'A. Mercé i Sanabra; Música: Anna Maria Albors i Asins; Dibuix Rafael Rosés i Rivadàvia./

Goigs editats pel Patronat de Santa Maria de Bellvitge amb motiu d'haver començat les obres de restauració de l'ermita. 1960 (amb llicència eclesiàstica). / Parròquia de Santa Euàlia de L'Hospitalet / Reven de L'Hospitalet.

Observacions:

Amb la lletra renovada, la Mare de Déu de Bellvitge ja no és invocada contra la pesta o els flagells dels elements naturals desfermats sinó com a guia d'amor infinit.

Els goigs estan editats pel Patronat de Santa Maria de Bellvitge amb motiu d'haver començat les obres de restauració de l'ermita el 1960.

Història

Els goigs són cançons populars o poesies de caire religiós, adreçades als sants, les santes, la Mare de Déu o Crist. Tradicionalment es canten en les festivitats religioses. Acostumen a tenir dues parts: a la primera s'explica la vida, miracles i martiri del sant; mentre que a la segona se li fan peticions de protecció per a la comunitat.

La tradició dels goigs té els seus orígens en la representació dels misteris medievals. La primera vegada que es troba documentada la paraula goigs és a la Crònica de Ramon Muntaner (1325-1328), on consta que ja se'n cantaven, i el primer text conegut de goigs són els Goigs de Nostra Dona, conservats al manuscrit del Llibre vermell de Montserrat (de final del segle XIV). Els gremis i confraries, especialment la del Roser, popularitzen els goigs dels seus patrons respectius. Malgrat tot, els goigs tal i com els coneixem i que es canten actualment, cal situar-la a partir de la determinació del Concili de Trento (1545-1563), per potenciar la pietat popular a través d'aquest tipus de manifestacions litúrgiques. El gran moment de creació dels goigs fou el segle XVII, quan totes les esglésies parroquials, així com les capelles i capelletes més petites foren dotades d'aquestes manifestacions. Es desconeix el creador de la lletra i la música dels goigs, però quasi bé tots foren editats per impremta durant les primeres dècades del segle XX, i les músiques foren recompostes i arranjades també durant aquest període.

Bibliografia

VIVES i SABATÉ, Ricard (1972). L'Ermita de Bellvitge i els seus goigs. Ajuntament de l'Hospitalet de Llobregat.

OR DE SANTA
BELVITGE

SEVA ERMITA DE
DE LLOBREGAT

Si un pageset, que s'endevina
d'escaient gest, us va trobar,
i fervorosa la Marina
en aquest temple us allotjà;
si els aiguamolls es feren fèrtils,
i encara avui són com jardins,
few abundoses les collites,
Reina i Senyora dels camins

Si Hospitalet viu la febrada
d'un orgiàstic creixement
i va estenent-se com riuada
que tot ho esborra indiferent,
sigueu-nos nucli que agermana
acomboieu nostres destins
i protegiu la nostra raça,

Reina i Senyora dels camins

Si en el perdó sou generosa
i conhorteu qui a Vós acut,
si vostra mà miraculosa
la benaurança sempre ha dut
i, això no obstant, la vostra erra-
van derrocar cruels instints,
toquen el cor dels qui us oblideu,
Reina i Senyora dels camins

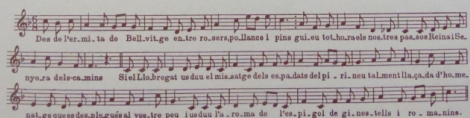
Reina i Senyora dels camins.

Si el mar sentiu pregar tothora
amb son oneig adelerat;
si el fonollar creix a la vora
i d'un farell veieu l'esclat;
si fins a Vós vénen els aires
de les sirenes i els dofins,
siguen l'estel dels qui naveguen,
Reina i Senyora dels camins.

Si Sant Ramon i Col·lcerola,
Sant Pere Màrtir, Montjuïc,
guarden la vostra esglésiola
com sentinel·les sens fatig,
i cap al tard per Vós s'enjoien
d'or, d'ametistes i robins,
salveu l'encis d'aquest paisatge,
Reina i Senyora del camins

Si pel redol de vostra estada
fent infinits els horitzons
van en corrua atrafegada
trens, automòbils i avions;
si comiats i benvingudes
són el tribut dels pelegrins,
reflex l'atzar dels qui viatgen,
Reina i Senyora dels camins

Si enmig d'un món que es desgavella
ens mantenim el cor serè,
i fa mil anys que sou l'estrella
que ens va arborant l'intima fe,
feu que en l'esforç de refer el temple
no sovintegin els mesquins,
Obt, beneix els qui us honoren,
Reina i Senyora dels camins

† Ora pro nobis, sancta Dei Genitrix.

OREMUS

Ut digni efficiamur promissionibus Christi.

Concede nos famulos tuos, quæsumus, Domine Deus, perpetua mentis et corporis sanitate gaudere, et gloriosa beatorum Mariæ semper Virginis intercessione a præsentis liberari tristitia, et æterna perfrui lætitia. Per Christum Dominum nostrum. - R. Amen.

LETRA: FRANCESC D'A. MARÇÀ I SANABRIA. MÚSICA: ANNA MARIA ALBORS I ASINSY. DIBUIX: RAFAEL ROSÉS I RIVADAVIA

DE COM S'ESDEVINGUÉ LA TROBALLA
DE LA VERGE DE BELLVITGE, altrament
dita del Bell Viatge.

Hon conta que un mossò d'una casa de pagès de la
Marina, coneguda per Can Esferrer,⁽¹⁾ mentre duia
de pastura un ramat de bous, observà que un dels
animals tot corrent s'allunyava dels altres i s'aturava
a furgar aïlladament amb el morro per terra, pre-
cisament a l'indret on avui es troba l'ermita.

Al capvespre, quan emmenava el ramat a jòc, fou
pres d'un estrany neguit en veure com es despenia
del firmament⁽²⁾ amb suavitat, l'estel més lluminós
(diríeu una fruita madura quan deixa la branca) i
anava a parar justament - ho hauria jurat - al ma-
teix lloc on el bou furgava.

L'endemà, pressentint que s'esdevenia quelcom d'extraordinari, fou tot ulls per vigilar el ramat.
Cap al tard, el mateix bou del dia abans repetí la singular feta. Intrigat, el mossò va atansar-s'hi
i restà estabalt en veure com tot, al seu redol, s'abrandava com si s'hagués calat foc. Fou tan in-
tensa la llum, que se li feia difícil de seguir amb els ulls oberts, ensems que notava un rar
defalliment.

Embasardit, l'home s'escapà, cames ajudeu-me, per explicar la nova a qui li fos trobadis. Poca
estona després retornava acompanyat d'una colla de camperols. Enfront del bou la llum persistia
transfigurant-lo com una visió. El més valent s'avançà i, meravellat, descobrí una imatge de
la Verge que emergia d'entre el brossam i l'herbei, disposats en forma de petita cova. Era una
imatge petita, d'una toska simplicitat, però de la qual es despenia una corprendedora grandesa...

Al cap de poc temps, allí mateix, fou construïda l'ermita que, després de sofrir tota mena
d'inclèmencies (del temps i dels homes), ha perdurat fins avui. Hom diu que la llenca de terra
d'inclèmencies (del temps i dels homes), ha perdurat fins avui. Hom diu que la llenca de terra
on es situada fou generosament ofrenada per Cal Famades,⁽³⁾ i que el terreny de la rodalia, llaca-
rós i erm, s'anà trasmutant, des d'aquell moment, en la plana fructosa i ubèrrima que tots
coneixem.

La llegenda segueix explicant que allí on fou descoberta la imatge brotà un roser de virtuts mi-
raculoses contra el qual res no podrien les glaçades ni la mà de l'home. Un roser que mai no
moriria...

Ha plogut molt d'aleshores ençà. La nostra terra ha sofert tota llei de malveïtats. Arran de l'er-
miteta de Bellvitge, encara avui, treu florida una constel·lació de rosers...

La primera referència documental sobre la Mare de Déu de Bellvitge i la seva ermita data de
la darrerïa del segle XIII.

Són particularment devots de la Verge de Bellvitge, ultra els hospitalencs, els veïns de Barcelo-
na - als carrers de l'Hospital i de l'Espaseria existiren àdhuc capelles sota la seva advocació -, els
del Prat, de Cornellà, de Sant Boi, de Gavà, de Viladecans, etc.

El Patronat de Santa Maria de Bellvitge, desitjant d'honorar degudament la nostra Verge page-
seta, ha iniciat les obres de restauració de l'ermita durant l'any del Senyor de 1960, segons
projecte de Manuel Puig i Janer, arquitecte. La decoració interior és a cura de Joan Commeleran.
La nova imatge serà realitzada en talla de fusta per Rafael Rosés.

La Mare de Déu de Bellvitge, dins el terme de l'Hospitalet, al costat de l'autopiça de Castell
defels i a l'antelala mateix de Barcelona, vetlla per tots aquells qui van de viatge, allunyant-los
de rutes perdedores i mostrant-los el veritable CAMÍ.

Contribuïu a l'obra de restauració de la seva ermita.

LAUS DEO

